

از آن جا که نسبت تاریخ به ملت، مانند حافظه است برای فرد و شخص بی حافظه گم و گور شده و نمی داند کجا بوده و کجا می رود، ملتی هم که از گذشته خود اطلاعی ندارد، نمی تواند وظایف حال و آینده خود را انجام دهد.

تاریخ راستین هر ملت و سرزمینی را باید در سطر سطر صفحات سفرنامه های جهانگردانی واقع بین، جستجو کرد، چون در جامعه ای که در برهه ای از زمان قلم و زبان آزاد نبوده، تاریخ نویسان حرفه ای کم تر توانسته اند وقایع تاریخی و سیاسی و اجتماعی را صادقانه و کامل بیان کنند.

البته نباید تصور شود که در این سفرنامه ها خطا و حتی اعمال غرض راه نیافته باشد.

یک ایرانگرد با نوشتن سفرنامه اش، ما را با وضعیت جامعه ایران در زمان سفرش آشنا می کند و با خواندن این سفرنامه ها ما با خلیقات واقعی، نحوه زندگی، نوع خورد و خوراک و پوشاک، فرهنگ و عقاید، آداب و رسوم مردم و همچنین نحوه حکومت حاکمان گذشته، آشنا شده و این شناخت به ما می آموزد، وقایع حال را درست تحلیل کرده و تصمیمات مناسب بگیریم و برای آینده برنامه ریزی کنیم.

من فهرست حدود ۲۴۰ سفرنامه در مورد ایران را دیده ام که تعدادی از آن ها ترجمه شده است و هنوز تعدادی ترجمه نشده است و تاکنون بیش از ۸۰ سفرنامه را به صورت pdf و یا کتاب، تهیه و تعدادی را مطالعه نموده ام.

در این نوشتار خلاصه ای از سفرنامه های مطالعه شده را تقدیم می کنم. قبلاً از دریافت پیشنهادات سازنده شما سپاسگزارم.

محمد جواد مدرس غروی

۱۳۹۲/۵/۱۵